

Viisi nuorta kuoli yöllisessä auto-onnettomuudessa

Viisi nuorta kuoli ja yksi loukkaantui vakavasti henkilöauton törmättyä

17 vuotiaalle vuodesta 2018 myönnetty auton B-ajokortti ei ole aiheuttanut piikkiä onnettomuustilastoissa todistetaan Traficomien tilaamalla tutkimuksella. Liikenneturva tyrmää sen. Se toteaa 17-vuotiaiden autonkuljettajien jopa kaksinkertaistaneen muiden osapuolten henkilövahingot.

USA:ssa auton ajokortin saa jo 15-vuotiaana. Se ei ole nostattanut piikkiä sikäläisiin onnettomuustilastoihin. Jokseenkin samantekevää siis, annetaanko auton ajamiseen oikeuttava ajokortti 15-, 17- tai 18-vuotiaalle.

Ratkaisevaa on valmiuksissa kuljettaa autoa yleisessä liikenteessä.

Ensimmäisen ajokortin, B-kortin, saaneille määrättiin vuosina 1972-1996 oppimiseksi ja turvallisen ajon varmistamiseksi ensimmäiselle ajovuodelle 80 km/t nopeusrajoitus. Sen merkinä autossa piti olla näkyvällä paikalla 120 mm:n muovinen kiekko mustalla reunuksellasekä luku 80 mustilla numeroilla, nk. kasikymppin lätkä.

Seurauksena hankalasti kiinnitettävä kasikymppin lätkä jäi päälle myös kun isä tai äiti tai muu vanhempi sujautteli menemään 120 lasissa moottoritiellä. Tai se unohtui panna takaisin näkyville, kun auto siirtyi vanhempien jälkeen ensimmäisen ajovuoden ”harjoittelijalle”.

Siitä tuli ei vain poliisille vaan myös koko muulle liikenteelle riesa: uskoako kasikymppin lätkään autossa vai ei. 24 sekasortoisen vuoden jälkeen kasikymppin lätkästä luovuttiin.

POIKKEUSLUPIEN SEKAVAT VUOSIKYMMENET

Jo 80-luvun lopulla myönnettiin ”erityisistä syistä” 17-vuotiaalle B-ajokortti. 2010-luvulla poikkeusluvut 17-vuotiaalle yleistivät.

2018 mahdollistettiin B-kortin myöntäminen 17-vuotiaille yleisesti ”erityisistä syistä”, joiksi luettiin mm. pitkät etäisyydet, puuttuva joukkoliikenne, jopa pääsy säännölliseen ja tavoitteelliseen harrastukseen. Sen jälkeen poikkeuslupien määrä on noussut tuhansiin.

Samalla huoli nuorten liikennekäyttäytymisestä on kasvanut huomiota herättäneiden tuhoisien liikenneonnettomuuksien myötä. Keväällä 2021 LVM käynnisti sen vuoksi ajokorttilain muuttamisen ja 5.5.2022 hallitus antoi sen perusteella uudistusesityksen eduskunnalle.

Tavoitteena on ”lisätä nuorten liikenneturvallisuutta ja samalla mahdollistaa nuorten itsenäistä liikkumista”. Käytännössä tavoitellaan kasikympin lätkän ajamaa ajoharjoittelun lisäämistä B-kortilla

määrätyin rajoituksin!

ennen autolla ajon täydellistä vapauttamista.

SAMA SOTKU TAAS EDESSÄ?

Eduskunnalle annetun uudistusesityksen mukaan 17-vuotiaille myönnettävän B-ajokortin rajoitukset kiteytyvät

1)

ajokieltoon kello 00 – 05 välisenä aikana,

2)

ajossa kuljettajalla olisi oikeus kuljettaa vain yhtä matkustajaa kerralla, ja 3) 17-vuotiaiden kuljettajien tulisi merkitä kuljettamansa auto alaikäisen kuljettajan tunnuksella – eli uusi ”kasikympin lätkä” tulisi takaisin.

Tuntuu ettei 2020-luvun LVM-virkamieskunta ole oppinut mitään 70-luvun alun virkamieskunnan, ja eduskunnan, huonosta kasikympin lätkästä. Venytettäväksi syntyneet rajoitusmääräykset voivat vain epäonnistua. 17-vuotiaille määrätyt ”kotiintuloajat” 00 – 05 ja vain yhden matkustajan kuljettaminen tulevat venymään ja paukkumaan.

Uusilla alaikäisen kuljettajan tunnus tarrakilvillä – uusi ”kasikympin lätkä” - voi sen sijaan onnistua paljon paremmin kuin aikanaan huonomainen kasikympin lätkä.

UUSI ”KASIKYMPIN LÄTKÄ” OLISI HYVÄ ASIA Ensimmäisen ajokortin haltijalle määräaikainen nopeusrajoitettu totuttautuminen jokapäiväiseen liikenteeseen olisi avaintekijä. Ehkä sen ei tarvitsisi olla vuoden mittainen kuten entisen kasikympin lätkän aikana.

Myös Liikenneturvan ehdottaman ajoharjoittelun jatkaminen tietyn ajan kokeneen kuljettajan seurassa mm. USA:n malliin on varteenotettava ehdotus. Ja nykyaikainen helposti irrotettava ja kiinnitettävä ”alaikäisen kuljettajan tunnus” toimisi ratkaisevasti tarkoituksenmukaisemmin kuin vuosien 1972-1996 kasikympin lätkä.

Nyt voi vain ristiä kätensä ja hartaasti toivoa, ettei eduskunta hyväksy ”venytettäväksi” luodut kotiintuloajat ja yhden matkustajan ehdot ja että se näkisi liikenneturvallisuushyödyt uudenlaisen ”kasikympin lätkän” käytön myötä.

NYT

eduskunta käsittelee hallituksen esitystä liikennevaliokunnassa. Mietinnön valmistuttua asian käsittely jatkuu eduskunnan täysistunnossa. Päätettiin mitä tahansa, muutoksia ajokorttilainsäädäntöön on odotettavissa EU:n ajokorttidirektiivin tarkistamisen yhteydessä ensi kevätkaudella.